

Είδος: Εφημερίδα / Ένθετο: **ΒΙΒΛΙΟΔΡΟΜΙΟ**
 Ημερομηνία: Σάββατο, 10-10-2009
 Σελίδα: 8
 Μέγεθος: 928 cm²
 Μέση κυκλοφορία: 46130
 Επικοινωνία εντύπου: (211) 3657.000, 7766000
 Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

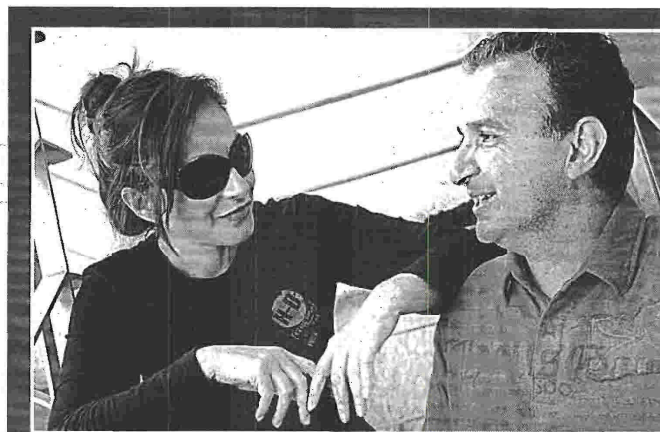
Θεόδωρος Γρηγοριάδης: Ο μονόλογος μιας μάνας καθρεφτίζει την ελληνική πραγματικότητα

Η ΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ Ο ΠΑΡΑΛΟΓΙΣΜΟΣ, Ο ΠΟΝΟΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΗ, ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΓΕΙΩΣΗ ΦΟΡΟΥΝ, ΣΤΗ «ΔΕΥΤΕΡΗ ΓΕΝΝΑ» ΤΟΥ ΘΟΔΩΡΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ, ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΡΟΥΧΑ ΡΙΧΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΑΝΤΡΑ ΣΕ ΡΟΛΟ ΘΛΙΒΕΡΟΥ, ΑΝΙΚΑΝΟΥΉ ΚΑΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΟΜΠΑΡΣΟΥ

Η πραγματικότητα είναι αυτή: το μυθιστόρημα σήμερα είναι γένους θηλυκού. Και αυτό εκτός από τη χρησιμοθηρική ρητορική στην οποία όλοι κατά καιρούς παγιδευόμαστε: ότι δηλαδή, αφού η πλειοψηφία των αναγνωστών είναι γυναίκες, φυσικό είναι τα μυθιστορήματα (ή και οι νουβέλες), ακόμα και των αντρών συγγραφέων, να είναι προσανατολισμένα σε αυτές, παραχωρώντας τους και τους περισσότερους πρωταγωνιστικούς ρόλους. Σε ορισμένες άλλες τέχνες, οι άντρες προσπαθούν να προβάλουν αντίσταση. Στο θέατρο, λ.χ., όχι μόνο είναι λιγότεροι οι γυναικείοι ρόλοι από τους αντρικούς, αλλά συχνά οι άντρες παίζουν και γυναικείους ρόλους – όπως κατά κόρον βλέπουμε φέτος.

Όλα αυτά δύσκολα κρύβουν μια μεγάλη αλήθεια. Ότι ο ακραίος κυνισμός της εποχής μας είναι, κατά βάση, γένους αρσενικού, ανεξάρτητα από τις αιτίες που τον προκαλούν και ότι η λεγόμενη ευαισθησία – κάθε γκάμας και ποιότητας – έχει σήμερα κυρίως θηλυκή ταυτότητα. Άρα, αντί να παίρνουμε ορισμένα πράγματα ως δεδομένα και αυτονόητα και να ξεκινάμε λ.χ. από την απροβλημάτιστη παραδοχή ότι το αναγνωστικό κοινό αποτελείται κυρίως από γυναίκες, καλύτερα θα κάναμε να αναρωτήμασταν γιατί συμβαίνει αυτό. Και να μην το αποδίδουμε μόνο στον περισσότερο χρόνο που, κάποιες από αυτές, ενδοχομένως διαθέτουν. Στην καλύτερη εκδοχή μιας τέτοιας επιχειρηματολογίας, ύστερα από είκοσι χρόνια – μετά την πτώση του Τείχους – παταγώδους αποτυχίας του άντρα στον τομέα που κατ' εξοχήν διακρινόταν, στον τομέα δηλαδή της παραγωγής ουτοπικών ιδεολογικών σχημάτων, η γυναίκα παραμένει ο μόνος κοινωνικός εταίρος – μαζί με μια μερίδα

Μια γυναίκα, δύο βάρκες

Στα τέλη Αυγούστου και προτού εκδοθεί ακόμη, η νουβέλα του Θεόδωρου Γρηγοριάδη με τίτλο «Η δεύτερη γέννα» παρουσιάστηκε στο Φεστιβάλ Φιλίππων Καβάλας σε μορφή θεατρικού αναλόγιου, με ερμηνεύτρια τη Φιλαρέτη Κομνηνού (εδώ μαζί με τον συγγραφέα)

ΑΓΩΝΙΖΕΤΑΙ ΝΑ ΒΡΕΙ ΣΚΟΠΟ ΚΑΙ ΦΩΝΗ

Η αμηχανία είναι ηθελημένο και συστατικό στοιχείο του βιβλίου. Η 48χρονη σκιαγραφείται σαν γυναίκα μιας γενιάς που πατάει σε δύο βάρκες – της γιαγιάς και της εγγονής – χωρίς να είναι σίγουρη για τον ρόλο και την ταυτότητά της. Με στοιχεία μοντέρνα αλλά αιχμάλωτισμένη σε παραδοσιακές αλυσίδες, αγωνίζεται να βρει σκοπό και φωνή. Το ίδιο συμβαίνει και με το ύφος του κειμένου, που γαντζώνεται σε παραδοσιακούς τρόπους την ώρα που εισάγει μοντερνιστικά στοιχεία της αγγλοσαξονικής, κυρίως, λογοτεχνίας, την οποία τόσο καλά γνωρίζει ο συγγραφέας. Είναι μια γνήσια αποτύπωση της περίπλοκης και αντιφατικής σύγχρονης ελληνικής πραγματικότητας.

νέων – που αναζητά, μέσω της μυθολογίας, μια ριζικά διαφορετική πραγματικότητα. Ξεροντας ταυτόχρονα – εκεί ήταν πάντα το δικό της πεδίο δόξης – να πατάει και στη γη. Αυτή τη σιωπηλή και εκτός κάθε δημοσιότητας επανάσταση – τη μόνη που σήμερα ενδοχομένως συντελείται – φαίνεται να οσμίστηκε ο Γιώργος Παπανδρέου, τολμώντας ένα θηλυκό γένους Υπουργικό Συμβούλιο.

Μυθολογικά, ένας από τους συγγραφείς που την έχει οσμιστεί από καιρό είναι ο Θεόδωρος Γρηγοριάδης. Ο οποίος μάλιστα δεν στέκεται μόνο στο άρωμα γυναικας, αλλά επενδύει στην εξερεύνηση κάθε θηλυκής εκδοχής και κάθε είδους μεταμφίεσης των φύλων (όπως έκανε κατ' εξοχήν στο *Παρτάλι*), αναζητώντας ενδοχομένως τα υπόγεια ρεύματα που ωθούν την κοινωνία σε μια πιο «θηλυκή» κατεύθυνση ή αναδεικνύοντας το ζήτημα της ταυτότητας του φύλου σε ίσης σημασίας με κάθε άλλη διεκδικησι ταυτότητας – και αυτό ανεξάρτητα από τη σεξουαλική επιλογή.

Δεν μπορεί να χωνέψει τον θάνατο

Η *Δεύτερη γέννα*, η νουβέλα που μόλις εξέδωσε ο Θεόδωρος Γρηγοριάδης, καλύπτει μέρος αυτού του προβληματισμού που αναπτύσσεται στο συνολικό έργο του. Στην ουσία πρόκειται σχεδόν για έναν μονόλογο – και παίχτηκε ως τέτοιος στο θέατρο από τη Φιλαρέτη Κομνηνού, σε σκηνοθεσία Θεωδωρή Γκόνη – μιας μάνας που άλλοτε θα λέγαμε χαροκαμένης – μιας γυναίκας μόλις 48 ετών που έχει χάσει με βίαιο τρόπο την εικοσάχρονη κόρη της και ταυτόχρονα έχασε και κομμάτι από τα λογικά της. Η Καβαλιώτισσα μάνα επιστρέφει στο φοιτητικό διαμέρισμα της κόρης της στον Νέο Κόσμο, για να γιορτάσει τα γενέθλια του παιδιού της, μη παραδεχόμενη μέσα της αυτό που έχει συμβεί. Συμπεριφέρεται σαν η κόρη της να ζει ακόμα και δεν θα μπορούσε να το χωνέψει παρά μόνον όταν εμφανιστεί κάποια ένδειξη για την ταυτότητα του δολοφόνου. Στη νουβέλα πρωταγωνιστούν, άμεσα και έμμεσα, μόνο γυναίκες. Η 48χρονη μάνα, η 70χρονη γιαγιά και η δολο-

φονημένη 20χρονη εγγονή – για τις δύο τελευταίες μαθαίνουμε ότι μας λέει η ίδια η βασική πρωταγωνίστρια –, καθώς και δύο γυναίκες της διπλανής πόρτας, μάνα και κόρη επίσης, που τη βοηθούν να πενήσει επιτέλους το αδικαίωμένο παιδί. Οι δύο μοναδικοί αντρικοί πρωταγωνιστικοί ρόλοι είναι αρνητικοί. Ο άγνωστος δολοφόνος – βιαστής, του οποίου η σκιά είναι πανταχού παρούσα είναι ο ένας και ο σύζυγος της 48χρονης ο άλλος. Ένας λιμενικός, που κατηγορείται ως αντίκανος πατέρας. Ο λιμενικός είχε αποτραβηχτεί από γυναίκα και κόρη, παίρνοντας μια μετάθεση στο Καστελλόριζο. Πα-

ραμένοντας στα παραδοσιακά αντρικά πρότυπα, η μόνη εκδήλωση ευαισθησίας που επιδεικνύει είναι αμηχανη και παράταιρη, αν και – ειρωνικά – επίσης θηλυκή: φαντασιώνεται ότι έχει εκεί υψηλή αποστολή, σε ρόλο Κυράς της Ρω.

Θεόδωρος Γρηγοριάδης
ΔΕΥΤΕΡΗ ΓΕΝΝΑ

ΕΚΔ. ΠΑΤΑΚΗ
ΣΕΛ. 96,
ΤΙΜΗ: 8,50 ΕΥΡΩ

σε ίσης σημασίας με κάθε άλλη διεκδικησι ταυτότητας – και αυτό ανεξάρτητα από τη σεξουαλική επιλογή.

Στη νουβέλα του Γρηγοριάδη, η μάνα που έχασε την κόρη της και προσπαθεί να την πενήσει αγωνίζεται να βρει σκοπό και φωνή

COBBIS/AP/EPSON